

απόψεις

Το προτεινόμενο σχέδιο φορολογίας εισοδήματος

Σε παγκόσμια μελέτη, με τον τίτλο *Paying Taxes 2013¹*, που διενεργήθηκε από την Παγκόσμια Τράπεζα (World Bank), τον Διεθνή Οργανισμό Χρηματοδότησης (IFC) και την ελεγκτική εταιρεία PricewaterhouseCoopers (PwC), αναλύθηκαν τα φορολογικά καθεστώτα σε 185 κράτη. Κατά την ανάλυση αυτή, προέκυψε ότι στο χρονικό διάστημα από τον Ιούνιο 2011 έως τον Μάιο 2012, αρκετές από τις εξεταζόμενες οικονομίες έχουν προβεί σε σημαντικές μεταρρυθμίσεις των φορολογικών τους συστημάτων. Κυριότερη και πιο συχνή είναι η εισαγωγή και βελτίωση των ηλεκτρονικών συστημάτων που χρησιμοποιούνται για τη συμμόρφωση των φορολογούμενων με τις φορολογικές υποχρεώσεις. Η μείωση του διοικητικού κόστους συμμόρφωσης με τις φορολογικές υποχρεώσεις, η απλοποίηση της διαδικασίας συμμόρφωσης, καθώς και η ηλεκτρονική δυνατότητα διασταύρωσης της φορολογητέας ύλης, που επιτυγχάνονται με την βοήθεια της ηλεκτρονικής τεχνολογίας οδηγεί κατά την μελέτη σε βελτίωση της αποδοτικότητας του φορολογικού συστήματος. Κατά δε τον μελετητή της PwC, Andrew Sentence, όπου διαπιστώθηκε η λήψη των ανωτέρω μέτρων για την απλοποίηση του φορολογικού συστήματος, εκεί και παρατηρήθηκε παράλληλα μεγαλύτερη τάση για οικονομική ανάπτυξη.

Τα ενδιαφέροντα συμπεράσματα της μελέτης επιβεβαιώνουν για μια φορά ακόμη, όσα γράφονται στην στήλη αυτή.

Ειδικότερα, επιβεβαιώνουν την πρόταση ότι όσο πιο ευρείες, πλήρεις, αντικειμενικές και ταχείες είναι οι ηλεκτρονικές διαδικασίες συμμόρφωσης με τις φορολογικές υποχρεώσεις, τόσο αποδοτικότερη η σχέση του φορολογούμενου με τη φορολογική διοίκηση. Όσο πιο εξειδικευμένες και επικαιροποιημένες γίνονται οι ηλεκτρονικές διασταυρώσεις στοιχείων εισοδήματος και πλούτου των πολιτών, τόσο περισσότερο περιορίζεται η φοροδιαφυγή και πιο αποδοτικό καθίσταται το φορολογικό σύστημα.

Η δημοσιοποίηση της μελέτης συνέπεσε με την αποστολή από το υπουργείο Οικονομικών στις 23.11.2012 του σχεδίου του νέου Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος στους εκπροσώπους των πολιτικών κομμάτων για διαβούλευση².

¹ Πληροφορίες για την μελέτη βρίσκονται στο διαδίκτυο, υπό το λήμμα, «paying taxes 2013».

² Το σχέδιο του Κ.Φ.Ε. έχει αναρτηθεί από τις 26.11.2012 στην ιστοσελίδα του Δ.Φ.Ν. στη στήλη «Συμβαίνει τώρα», ενώ οι κύριες ρυθμίσεις του παρουσιάζονται σε αυτό το τεύχος από τον συνάδελφο Ν. Παπαϊωάννου.

Από την πρώτη ανάγνωση των προτεινόμενων 93 άρθρων (αντί 109 του υφισταμένου Κ.Φ.Ε.), δυστυχώς δεν διακρίνουμε απλοποίηση των φορολογικών διαδικασιών αναφορικά με τη φορολογία εισοδήματος. Η υφιστάμενη πολύπλοκη και πολυδιασπασμένη δομή εξακολουθεί ισχύουσα στο σύστημα διατάξεων φορολογίας εισοδήματος, ενώ δεν προβλέπονται νέες διαδικασίες ηλεκτρονικής απλοποίησης στην υποβολή στοιχείων αναφορικά με τη φορολογητέα ύλη. Ούτε και διαδικασίες δικαιοκρατικής διασαύρωσης περιουσιακών στοιχείων.

Αντίθετα, και επιπρόσθετα, με το σχέδιο Κ.Φ.Ε. επέρχεται βαρύτατη φορολογική επιβάρυνση σε κάθε φορολογικό υποκείμενο. Η επιβολή φορολογικών συντελεστών κατ' αποκοπή και με αυτοτελή τρόπο στα εισοδήματα των αυτοαπασχολούμενων θα δημιουργήσει βαρύτατη φορολογική επιβάρυνση, η οποία θα επιτείνει την ήδη οξεία ύφεση. Με τις προτεινόμενες διατάξεις, η πιθανή φοροδιαφυγή των ελεύθερων επαγγελματιών και των αυτοαπασχολούμενων εμπόρων δεν περιορίζεται με δικαιοκρατικά κριτήρια και κυρίως με την δημιουργία συστήματος διασαύρωσης και ελέγχου της επιμέρους δηλούμενης από κάθε φορολογικό υποκείμενο φορολογητέας ύλης. Αντίθετα, η πιθανή φοροδιαφυγή κάποιων, αντιμετωπίζεται με την οξεία φορολογική επιβάρυνση και μάλιστα σε συνθήκες εξαιρετικά υψηλής ύφεσης, όλων των φορολογούμενων εμπόρων και ελεύθερων επαγγελματιών, αδιακρίτως αν αυτοί συμμορφώνονταν μέχρι σήμερα στις φορολογικές τους υποχρεώσεις. Έτσι, ανεξάρτητα από τον βαθμό φορολογικής συμμόρφωσής του, κάθε ελεύθερος επαγγελματίας και κάθε αυτοαπασχολούμενος αποκτά τη ρετινιά του φοροκλέφτη και τιμωρείται σε διακριτό, δυσμενές, σε σχέση με τα λοιπά φυσικά πρόσωπα, υπολογισμό της φορολογικής του υποχρέωσης και μάλιστα κατά αμάχητο τελικά τρόπο. Επιπρόσθετα, η επιχειρούμενη με το φορολογικό σχέδιο κατάργηση σχεδόν όλων των φορολογικών απαλλαγών θα πλήξει βαρύτατα το προνοιακό κράτος, το οποίο ούτως ή άλλως στην Ελλάδα επί δεκαετίες έχει σε μεγάλο βαθμό εκφρασθεί με την αποσπασματική χορήγηση επιμέρους επιδομάτων και φορολογικών απαλλαγών.

Κατά συνέπεια, στην πρώτη ανάγνυσή του, το σχέδιο του Κ.Φ.Ε. δεν πείθει ότι θα συμβάλλει στην δικαιότερη αναδιανομή πόρων, ούτε στην απλούστευση της διαδικασίας φορολογικής συμμόρφωσης, ούτε στην αποτελεσματική διασαύρωση στοιχείων εισοδήματος και πλούτου, παράμετροι αναγκαίες για την επιζητούμενη ανάκαμψη της οικονομίας. Φοβούμαστε, όμως, ότι δεν θα συμβάλλει ούτε στην αύξηση των δημοσίων εσόδων, αφού η ύφεση θα καταστήσει εξαιρετικά δυσχερή την είσπραξη των φόρων που θα προκύψουν από την εφαρμογή των νέων διατάξεων.

Είναι φανερό ότι οι προτεινόμενες διατάξεις στόχο έχουν μόνο την αύξηση των ταμειακών εσόδων του δημοσίου. Η αντίθεσή τους στο κράτος πρόνοιας καθώς και στη φοροδοτική ικανότητα των επί μακρό πληττόμενων συνεπών φορολογούμενων, αντί να κάμψει ίσως εντείνει το φαινόμενο της φοροδιαφυγής. Σίγουρα, θα αποδομήσει περαιτέρω την κοινωνική συνοχή. Αν, λοιπόν, το υπουργείο Οικονομικών δεν μπορεί να πράξει άλλως, λόγω των διακρατικών οικονομικών δεσμεύσεων της χώρας, θα ήταν τουλάχιστον προτιμότερο να εξηγήσει με ειλικρινή διάθεση σε όλους μας τις ταμειακές ανάγκες, που εξυπηρετούνται πίσω από τις προτεινόμενες ρυθμίσεις και να μην επιχειρεί να βαφτίσει το κρέας, ψάρι. Η μετονομασία δεν καθιστά ούτε τις διατάξεις πιο εύπεπτες, ούτε βελτιώνει την ήδη προβληματική σχέση εμπιστοσύνης κράτους και πολίτη.

Ασπασία Μάλλιου